

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латинська мова

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Латинська мова
Викладач (-і)	Рудик Ольга Вячеславівна <i>викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін</i>
Контактний телефон викладача	+38-098-099-20-17
Е-mail викладача	rudyk.o@ifaz.edu.ua
Формат дисципліни	Практичні заняття, самостійна робота Кредити ЄКТС 3 (2021), 3 (2022)
Обсяг дисципліни	2 курс (2021) – 90 год.; 1 курс (2022) – 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaz.edu.ua/socialno-humanitarnykh-dyscyplin.html
Консультації	Очні консультації: 2 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Латинська мова» є обов'язковою дисципліною циклу професійної підготовки (для студентів 2 курсу 2021 року прийому) та обов'язковою дисципліною циклу загальної підготовки (для студентів 1 курсу 2022 року прийому) ОПП «Богослов'я» спеціальності 041 «Богослов'я».</p> <p>Предмет дисципліни становить історія, фонетика, морфологія та практика усного мовлення читання латинської мови, спрямовані на оволодіння достатніми практичним навичками спілкування (усно і письмово) латинською мовою в обсязі тематики, обумовленої професійними потребами богослова.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета і завдання викладання дисципліни «Латинська мова» є практичне оволодіння студентами лексико-граматичними навичками, необхідними для спілкування латинською мовою у професійному середовищі, та в обсязі необхідному для:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>формування навичок спілкування у письмовій формі на професійні богословські теми;</i> <i>оволодіння практичними навичками спілкування латинською мовою в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами;</i> <i>читання оригінальних професійно-богословських текстів;</i> <i>короткого усного чи писемного анотування латинською мовою прослуханого тексту;</i> <i>двостороннього перекладу ділової документації та професійної богословської літератури;</i> <i>прищеплення навичок пошукової та дослідницької роботи з різними джерелами.</i> <p>У результаті вивчення запропонованого курсу студенти повинні опанувати 400 лексичних одиниць з богослов'я і граматичні структури, що дозволяють спілкуватись латинською мовою в необхідному обсязі на достатньому рівні володіння мовою.</p> <p>2.4. Завдання практичних занять полягає в:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набуття навичок практичного володіння латинською мовою в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; - оволодіння навичками різновидів читання, зокрема пошукового, інформативного, ознайомчого та вивчаючого; - усний та письмовий переклад з латинської та на латинську мови текстів загально та фахового богословського спрямування; 	

- реферування та анотування професійної літератури українською та латинською мовами;
- написання різноманітних листів, резюме; формування навичок писемної комунікації;
- формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного спілкування в усній і письмовій формах.

4. Програмні компетентності

У результаті вивчення дисципліни студент повинен отримати:
інтегральні компетентності:

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я
загальні компетентності:

ЗК-4 Здатність спілкуватися іноземною мовою (за професійним спрямуванням)

ЗК-7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК-8 Здатність працювати автономно

фахові компетентності:

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах

ФК-8 Здатність до письмового та усного викладу богословських суджень

ФК-13 Здатність проводити консультативну і експертно-аналітичну діяльність в галузі богослов'я

5. Програмні результати навчання

ПРН-2 Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами

ПРН-6 Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я

ПРН-7 Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному, канонічному і культурному контекстах

ПРН10 Аналізувати першоджерела та наукові праці, визначальні для оформлення богословських традицій

ПРН12 Застосовувати усні, письмові і візуальні способи передачі інформації

ПРН19 З'ясовувати роль, вплив та значення історичного, соціальнополітичного, мовно-культурного контексту на формування основних богословських доктрин і практик

6. Організація навчання курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин: 2 курс (2021) – 90 год., 1 курс (2022) – 90 год.
Лекції	Не передбачено
семінарські заняття / практичні / лабораторні	2 курс (2021) – 45 год. 1 курс (2022) – 45 год..
індивідуальна робота	2 курс (2021) – 3 год. 1 курс (2022) – 3 год.
самостійна робота	2 курс (2021) – 42 год. 1 курс (2022) – 42 год.

Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий	
2 курс (2021) – 3; 1 курс (2022) – 2.	041 Богослов'я	2021 року прийому – 2 курс; 2022 року прийому – 1 курс	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки (для студентів 2 курсу 2021 року прийому); Обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки (для студентів 1 курсу 2022 року прийому)	
Тематика курсу				
<i>Лекційні заняття – не передбачено</i>				
<i>Практичні заняття</i>				
Тема, план	<i>Форма заняття</i>	Література	Завдання, год	Термін виконання
1 семестр Частина 1				

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Історична довідка про латинську мову. Фонетика.

Історична довідка про латинську мову. Латинський алфавіт. Вимова голосних, приголосних, дифтонгів, буквосполучень. Поділ на склади. Довгота та короткість складів. Правило наголосу.

Вправи у читанні і вимові. Крилаті вислови.

Тема 2. Іменник. I відміна іменників. Молитва «Отче наш».

Граматичні категорії іменника. Визначення відміни. Declinatio prima. Зразки відмінювання. Дієслово «esse».

Вправи у читанні і вимові. Крилаті вислови.

Тема 3. Друга відміна іменників. Прийменники.

Зразки відмінювання. Винятки щодо роду. Прийменники, що керують аблятивом та аккузативом.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Тема 4. Дієслово. Наказовий спосіб.

Загальні відомості. Поділ на дієвідміни. Утворення наказового способу теперішнього і майбутнього часу.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 5. Дієслово. Praesens indicativi activi et passivi.

Утворення дійсного способу теперішнього часу активного та пасивного стану.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 6. Прикметники I групи. Participium presentis passivi.

Прикметники першої і другої відміни. Зразки відмінювання. Узгодження прикметників та

дієприкметника пасивного стану з іменниками.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 7. Coniunctivus. Лексико-граматичний розбір молитви «Pater noster»

Утворення кон'юнктива. Значення кон'юнктива у незалежних реченнях.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Читання, лексико-граматичний розбір молитви “Pater noster.”

Тема 8. Займенники.

Присвійні та особові займенники. Вказівні та відносні займенники.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Вивчення напам'ять молитви “Pater noster.”

Тема 9. Займенникові прикметники.

Зворотний займенник. Займенникові прикметники.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Читання, переклад та лексико-граматичний аналіз Gaius Iulius Caesar. Commentarii de bello Gallico (кн.I, гл.I)

Тема 10. Третя відміна іменників. Молитва «Богородице Діво»

Третя відміна іменників. Голосна, приголосна та змішана групи іменників. Чоловічий рід іменників III відміни.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Вправи: читання і переклад. Прислів'я.

Читання, переклад та лексико-граматичний аналіз: Молитва «Богородице Діво».

Тема 11. Третя відміна іменників. Жіночий та середній рід. Особливості відмінювання.

Парадигма відмінювання. Винятки щодо роду. Відмінювання іменників грецького походження.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Вправи: читання і переклад. Прислів'я.

Вивчення напам'ять молитви «Богородице Діво».

Тема 12. Прикметники третьої відміни

Прикметники третьої відміни. Флексії прикметників третьої відміни. Узгодження прикметників з іменниками. Зразки відмінювання

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Вправи: читання і переклад. Прислів'я.

Тема 13. Participium praesentis activi. Контроль змістового модуля 1.

Письмовий контроль лексико-граматичних знань та навичок.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Змістовий модуль 2.

Тема 14. Іменники IV та V відміни.

Парадигма відмінювання. Винятки.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Читання, переклад та лексико-граматичний аналіз: De natura spei theologicae.

Тема 15. Gerundium. Gerundivum.

Віддієслівний іменник і віддієслівний прикметник. Дієприкметник майбутнього часу активного стану.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 16. Imperfectum indicativi activi et passivi.

Дієслово минулого часу.

Дієслово минулого часу недоконаного виду активного і пасивного стану. Зразки відмінювання.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Читання, переклад та лексико-граматичний аналіз: Marcus Tullius Cicero. Перша промова проти Катіліни.

Тема 17. Ступені порівняння прикметників

Ступені порівняння прикметників, їх відмінювання. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Вживання відмінків при ступенях порівняння.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Читання, переклад та лексико-граматичний аналіз Молитва «Вірую...»

Тема 18. Прислівник, утворення і ступені порівняння.

Прислівник. Утворення прислівників. Ступені порівняння прислівників.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 19. Futurum I indicativi activi et passivi. "Gaudeamus igitur."

Майбутній час недоконаного виду активного і пасивного стану. Зразки відмінювання.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Вивчення напам'ять студентського гімну "Gaudeamus igitur."

Тема 20. Числівники: кількісні і порядкові

Числівники: кількісні і порядкові. Відмінювання кількісних і порядкових числівників та узгодження з іменниками.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Читання, переклад та лексико-граматичний аналіз: Н. Holdin. De Sacramentis in genere.

Тема 21. Perfectum indicativi activi. Perfectum indicativi passivi.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 22. Plusquamperfectum indicativi activi et passivi. Futurum II indicativi activi et passivi.

Вправи у читанні і перекладі. Крилаті вислови.

Лексичний мінімум: робота зі словником.

Тема 23. Підготовка до підсумкового модульного контролю. Контроль виконання комплексних індивідуальних практичних завдань.

(денна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Прак	Індиві-	Самос
	ї	-	дуальн	тійна
		тичні	а	робот
		занят	робота	а
		тя		

Змістовий модуль 1.				
<i>Тема 1.</i>	-	2		2
<i>Тема 2.</i>	-	2		2
<i>Тема 3.</i>	-	2		2
<i>Тема 4.</i>	-	2		2
<i>Тема 5.</i>	-	2		2
<i>Тема 6.</i>	-	2		2
<i>Тема 7.</i>	-	2		2
<i>Тема 8.</i>	-	2		1
<i>Тема 9.</i>	-	2		1
<i>Тема 10.</i>	-	2		2
<i>Тема 11.</i>	-	2		2
<i>Тема 12.</i>	-	2		2
<i>Тема 13.</i>	-	2		2
Змістовий модуль 2.				
<i>Тема 14.</i>				2
<i>Тема 15.</i>	-			2
<i>Тема 16.</i>	-	2		2
<i>Тема 17.</i>	-	2		2
<i>Тема 18.</i>	-	2		2
<i>Тема 19.</i>	-	2		2
<i>Тема 20.</i>	-	2		2
<i>Тема 21.</i>	-	2		2
<i>Тема 22.</i>	-	2		2
<i>Тема 23.</i>	-	1	3	-
ВСЬОГО	-	45	3	42
Підсумковий модульний контроль у формі іспиту	-	2	-	-

7. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Загальна система оцінювання включає оцінки за практичні заняття (50 балів), за контрольну роботу (10) та самостійну роботу (40 балів). Також враховуються виконанні завдання репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів
Вимоги до письмової роботи	Ви повинні виконати контрольну роботу, що складається з теоретичного питання, практичного та творчого завдань.
Практичні заняття	Поточний контроль проводиться викладачем під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентами в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання практичних завдань з граматичного аналізу та перекладу та автентичних

	<p>богословських текстів. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані та включають контроль теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Поточна успішність оцінюється за багатобальною шкалою. При засвоєнні дисципліни «Латинська мова» студент на практичному занятті може бути оцінений, в залежності від рівня показаних ним знань, від 0 до 100 балів, мінімальний позитивний бал – 60.</p> <p>Підсумковий бал за практичне заняття – середнє арифметичне отриманих балів за три різні етапи, з яких складається кожне заняття: контроль вхідного рівня знань (лексичний диктант, усне опитування лексичного мінімуму), робота на занятті (індивідуальне усне опитування граматики, перевірка лексико-граматичних вправ, перевірка вправ на переклад), перевірка вихідного рівня знань (письмові або тестові завдання).</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Для допуску до підсумкового модульного контролю студент повинен набрати не менше 1320 балів (60x22=1320).</p>
<p>8. Політика курсу</p>	
	<p>Засвоєння теми (поточний контроль) рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті відповідно до мети заняття з урахуванням усіх видів робіт, передбачених методичною розробкою для вивчення теми. Поточний контроль включає перевірку теоретичної та практичної підготовки студента до кожного практичного заняття. Поточний контроль проводиться за допомогою таких засобів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • перевірка навичок читання (включно з акцентуацією); • тестування вхідного та вихідного рівня знань; • перевірка виконання лексико-граматичних вправ; • словникові диктанти, усне опитування словникового мінімуму; • контроль умінь перекладу історичних, філософських, богословських автентичних текстів; • контроль знань латинських афоризмів, сентенцій, крилатих висловів; • контроль знань молитов латинською мовою; • оцінювання виконання КПЗ; • ректорська контрольна робота; • підсумковий модульний контроль у формі тестового контролю та усного опитування.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Козовик І. Латинська мова. – Івано-Франківськ, 2005.
2. Звонська Л.Л., Шовковий В.М. Латинська мова. – Київ: Книга, 2003.
3. Яковенко Н., Миронова В. Латинська мова. – Львів: Видавництво УКУ, 2002.
4. Латинсько-український словник / урядники: М. Трофимчук, О. Трифимчук. – Львів, 2001.

Додаткова:

1. Скорина Л.П., Чуракова Л.П. Латинська мова. К.: Вища школа, 2015. –420 с.
2. Латинські вирази, афоризми та приповідки/ за ред. Владики д-р Софрон Мудрий, 4 СВВ проф., канд. філос. Наук о. Іван Козовик. – ІваноФранківськ, 2012. – 255с.
3. Ставнюк В.В. Основи латинської граматики, вибрані терміни, формули, сентенції. Київ: «Ак Вілон-Прес», 2011. –152 с.
4. Лучанин С.М. Методичні вказівки до вивчення латинських афоризмів, визначень і термінів для студентів гуманітарних спеціальностей (латинська термінологія і фразеологія). – К., 2013.
5. Литвинов В. Латинсько-український словник. – К., 2014.
6. Пузиренко Я.В. Навчальні матеріали з латинської мови. Латинські вирази. Латинськоукраїнський словник / Я. В. Пузиренко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2000. – 66 с.
7. Словник античної міфології / За ред.А.О.Білецького. – К.: Наук.думка, 1989.– 240 с.
- 8.Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.
9. Pavanetto C. Elementa linguae et gramaticae latinae. – Roma: Libreria Ateneo Salesiano, 2001. – 130 с

Інтернет-ресурси:

Ревак Н.Г., Сулим В.Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів) 2-ге вид., виправлене і доповнене. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 415 с. Режим доступу : <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/84/>

Уроки: Латинську – українську. Режим доступу: <http://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>

Українська латиномовна література. Режим доступу: <http://medievist.org.ua/>

Всесвітні новини латинською мовою. Режим доступу: <http://ephemeris.alcuinus.net/>